

[illegible]

Lasten parlamentin kanssa käyty keskustelu kokouksessa 20.5.2027	21. Koulupäivän alkaista liikuntaa myös lisätä ja toiminnallisuutta koulupäivän, esim. sähköpölytyn tai tasapainolautojen osalta	Toimengide: mahdollistaa aktiiviset koulupäivät ja varhaiskasvatust, mittarit: - Pitkä välimuut: 100 % koulusta vuoteen 2027 mennessä - Varhaiskasvatuksen liikuntakasvatuksen mittarit (Vakasi, Reunamo); liikunnan lisääntyä ja paikallaan ole vähenee - Liikkuna Päijät-Häme seuranta - MOVE1-mittaukset paranevat valtuustokauden aikana - Indikaattorit: Harastaa hengistytkivää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa, %; Vähentään tunnin päivässä liikkuvat, %	Vastaus: Kiltois palautteesta. Yksittäisiä sähköpölyitä on mietitty hankittavan jokaiselle koululle kokeiluun. Jokivaren koulun ja esim. Erkon Yhteiskoulun yläkoulu puolel on hankittu jonkun veran tuoleja, jotka kinnovat ja ovat selkäreunattomia. Lisäksi tasapainolautoja ja mukain, joko toiminnallista oppimista tukevia välineitä ja/tai suoran koulupäivän aktiivisuutta lisääviä välineitä, on hankittu useammalle koululle. Välineitä on hankittu eikä sisätiloille että ulos ajettien näkökulmaa, että sisällä tapahtava oppiminen olisi aktiivisempaa ja sitten ukona väittämällä on mahdollisuutta hyödyntää erilaisia liikettä lisääviä välineitä.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan
NUVA	22. Nuorisovaltuuston suullinen lausunto: "Maahanmuuttajien huomioimiseksi koulussa, etteivät olisi vain omista perheistä eikä heitä vastaan olisi kysymistä eikä syrjintää. "Parapm tiedottaminen uusista toimintamuodoista, muunmuassa Mielä Ry:n walk in-tessejä. "Huomioidan nuorten ryhmän ikärajan yllättävä, esimerkiksi syysjoulun riski. (tämä tarkoittaa yli 29-vuotiaiden huomioimista, miten hädästä huomioidaan, kun nuorisolaan mukaan ikä (joko näin?) täytyy, putosvatko palveluiden pirsto täällin?"	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Osallisuus ja yhteisöllisyys, tavoite: Työhön, koulun ja koulutukseen kinnittymisen mahdollisuudet vahvistuvat. Toimengide: 3. Tavoletaan syysjoulunriskissä ovelat (ei työssä, koulutuksesta tai harjoittelusta) 19-24-vuotiaat nuoret ja tuetaan työllistymistä (Ohjaamo, etsivätyö, kesätyöt)	Kiltois palautteesta. Vastaus: Maahanmuuttajien huomioit: Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kysämiseen puuttumisen toimenpiteet koskevat kaikkia erimittalaisia lapsia ja nuoria myös maahanmuuttajataustaisiet lapsen huomioiden. Vastaus: tiedottamista MIELI jistein toiminnasta on parannettu ja laajennettu syyskuylä 2026. Korjataan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kohtaan 3. ikäryhmäksi 15-29-vuotiaat	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, s. 12

Muita kysymyksiä:				
Orimattilan taideyhdistys	23. Mikä vaikutus koululaukeuksiin on ollut, että lukutalo (ja lukuharrastus) on vähenenyt, site myös vapaa-ajalla lukeminen. Toivonni laudaton on lisäksi, mutta myös kirjallisuuden tarjoamat hyödyt lapsen/nuoren kasvamen, elämänhallinnan ja mielenterveyden kannalta olisi nostettava esiin. Mahdollisuuksia on monia: kirjoittamiskurssit, lauluyhtyeen ohjaus, räppärit.	Vastaus: Kiltois palautteesta. Suomen Harrastamisen mallin kehiletään koko ajan. Jos yhdistys löytyy, joka pystyy ehdotettuja kerhoja vetämään, kerho voidaan ottaa mukaan Harrastamisen mallin kehovalikoimaan.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	
Orimattilan taideyhdistys	24. Koemme kaupungin panostuksen kulttuuriin pieneksi. Onko nykyisillä kaupungin toimijoilla (tietoina kirjasto ja taidemuuseo, seniorikoordinaattori) mitään resursseja toiminnan laajentamiseen ja monipuolistamiseen? Missä muuta voisi olla tarjolla kaupungin toimesta?	Vastaus: Kiltois palautteesta. Kaupungilla ei ole riittäviä resursseja toiminnan laajentamiseen ja panostus yleiseen kulttuuritoimintaan on hyvin pientä. Nykyisillä resursseilla	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	
Orimattilan taideyhdistys	25. Olisiko mahdollista saada Orimattilan edullista tanssiopetusta tarjolle? Siinä yhdistyisi hemosti liikunta ja kulttuuri. Se olisi kaikenikäisiä kinnostava harrastus ja myös oivallinen keino antaa esiintymismahdollisuuksia ymmille sekä myös musiikintuottajille. Eikä luultavasti olisi hankalaa viedä tätä myös "työille".	Vastaus: Kiltois palautteesta. Kaupunki tekee yhteistyötä yhdistysten kanssa sekä tukee yhdistyksiä yhdistysavustuksin ja mahdollista näin myös tarvittaessa tanssiopetuksen järjestämisestä osana yhdistysten toimintaa kyllä.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	
Orimattilan taideyhdistys	26. "Palvelemme aidosti sydämillä". Mutta kaupungintalon ovet ovat kiinni... Eipä taida olla toista päätöstä, mikä olisi niin paljon lähiaikoina herittänyt kaupunkilaissia näissä kuin tämä. Vaikka eivät he kovin usein ova avaisikaan, tämä on periaatteellinen juttu. Ohtaan tai niin, että kaupungin hallinto on kaupunkilaisten palveluksessa, eikä päänsäntöä? Tässä tulee vastaan myös ajatus ikäihmisten oikeuksista palveluista. Monelle voi tulla valkeuksia kun yhteyshetjoi ei löydy eikä ova saa auki... Eli oikeastaan: Miten taataan ikäihmisten pääsy ja oikeudet palveluihin ja kaupungin hallinnon kanssa asiointiin?	Kiltois palautteesta. Lisäty teksti: Yhteystietojen löydettävyyttä pyritään parantamaan.	Laaja hyvinvointisuunnitelma, s. 15	
Orimattilan taideyhdistys	27. Yhdistys- ja asukkaillat: miksi näistä ilmoitetaan ihan viime metrellä? Yhdistysiltojen ajankohdat ajoissa tietoon, jo kaukausia ennen tilaisuutta, jotta tulijat voivat varata ilian kalenterinheimo. Yhdistysiltojen päivä voisi vaihtaa, etten esim. aina torstaina, jos henkilöillä on pääleikkikannen harastusmenne tiettyä iltaa.	Vastaus: Kiltois palautteesta. Pyrimme jatkossa tiedottamaan yhdistysiltoista hyvissä ajoin. Yhdistysiltojen viikopäivä on vaihdeltavissa.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	
Orimattilan taideyhdistys	28. Kaupungin tiedotusta on monesti moitittu ja ihmetelty esimerkiksi, että miksi ei yhdistysten tietoja löydy kaupungin sivuilta. Onkoahan tähän tulossa ratkaisu? Nyt hakukonemissa "yhdistykset" tulee aika vanhaa ja epämodernistain tietoa. Yhdistysten nettisivut voisivat houkuttaa kaupunkiin uusia asukkaita. Meidän yhdistyksellämme ainakin on ollut hyviä kokemuksia nettisivujen kautta tuleista uusista jäsenistä.	Vastaus: Kiltois palautteesta. Harrasta Orimattilassa -sivulle lisätään linkki Läheellä.fi sivustoille, jonne yhdistykset voivat lisätä ja tämän jälkeen tarvittaessa itse päivittää yhteystietonsa. Yhteystietojen lisäämisestä Läheellä.fi-sivulle on ohjeistettu syksyn 2025 ja kevään 2026 yhdistysilloissa.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	
Orimattilan taideyhdistys	29. Kaupungin nettisivuilla on "Harrasta Orimattilassa"-otsikon alla tyhjää kohta "kyllä ja kylietoiminta". Mitähän siinä on tulossa? Tulisivatko Aluekumppanuuspiirien asiat istä kautta kyliäisten tietoon? Tai tuo arjen turvallisuu omalla kylällä?	Vastaus: Kiltois palautteesta. Kaupungin verkkosivuille on Alueitoiminta -sivu ja sivusto on tulossa kyllien esittelyä, jota varten on lähetetty kysely kyliyhdistyksille.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan	

Lasten Parlamentti	30. Kiva koulu -malli ei toimi riittävästi.	Vastaus: Kiltois palautteesta. Lasten ja nuorten suunnitelmassa s. 16 on mainittu useita kysämisien ehkäisyä toimia Kiva koulun lisäksi ja kysämisien ehkäisyyn liittyviä työtä tehdään aktiivisesti koulussa.	Ei kirjattavaa suunnitelmaan.
---------------------------	--	---	-------------------------------

Muita täydennyksiä

Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Arjen turvallisuu, Senioreiden digitaider, digitalpalvelujen käyttö, varaaminen ja palveluihin pääsy mahdollistua, kohta 3. "Kehitetään saavutettavaa viestintää ja järjestetään turvallisuu- ja varaumiskokouksia"	Poistetaan "tehtietään saavutettava viestintää", koska tälle ei ole osoittaa selkeää mittaria.	Ikäsuunnitelma s. 18.
Suunnitelman kirjoittajan täydennys	-Laaja hyvinvointisuunnitelma: Laajaa hyvinvointisuunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain esimerkiksi tavoitteiden ja mittariston osalta ajankohtaisia tarpeita vastaamaan. -Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: Suunnitelmaa päivitetään vuosittain vastaamaan ajankohtaisia tarpeita -Ehkäisevän työn suunnitelma: Suunnitelmaa voidaan päivittää vastaamaan ajankohtaisia tarpeita. -Ikäsuunnitelma: Ikäsuunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain esimerkiksi tavoitteiden tai mittariston osalta vastaamaan ajankohtaisia ikääntyviä koskevia tarpeita.	Lisätään suunnitelmiin johdantoihin seuraavat tekstit: Laaja hyvinvointisuunnitelma: Laajaa hyvinvointisuunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain asiantuntijatyönä esimerkiksi tavoitteiden ja mittariston osalta ajankohtaisia tarpeita vastaamaan. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma: Suunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain asiantuntijatyönä vastaamaan ajankohtaisia tarpeita. Ehkäisevän työn suunnitelma: Suunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain asiantuntijatyönä vastaamaan ajankohtaisia tarpeita. Ikäsuunnitelmaan: Ikäsuunnitelmaa voidaan päivittää vuosittain asiantuntijatyönä esimerkiksi tavoitteiden tai mittariston osalta vastaamaan ajankohtaisia ikääntyviä koskevia tarpeita.	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 3. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 3 Ehkäisevän työn suunnitelma s. 3. Ikäsuunnitelma s. 3.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Poistetaan teksti: Tietoa kerätään eri aikoina: Tulosindikaattorit - THL, linkki on vanhentunut.	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 24	
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lisätään teksti: Suunnitelma pohjautuu Päijät-Hämeen alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan (2026-2029). Taustalla vaikuttaa myös kaupungin asukkailla ja asiantuntijoilla vuonna 2025 kerätty tieto kuntalaisten hyvinvointin ja terveyteen vaikuttavista läimistä Orimattilassa.	Laaja hyvinvointisuunnitelma, s. 3	
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Sen taustalla on vuonna 2025 kerätty läimötö asukkailla ja asiantuntijoilla.	Korjattu tekst: Sen taustalla on myös kaupungin asukkailla ja asiantuntijoilla vuonna 2025 kerätty tieto kuntalaisten hyvinvointin ja terveyteen vaikuttavista läimistä Orimattilassa.	Lasten hyvinvointisuunnitelma, s. 3
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen onnistumiseen vaikuttaa yhteinen pitkäjäntinen toimiala- ja sektoriarjoit yllättä hyte-työ.	Korjattu tekst: Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen onnistumiseen vaikuttaa yhteinen pitkäjäntinen toimiala- ja sektoriarjoit yllättä hyte-työ.	Laaja hyvinvointisuunnitelma, s. 23
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lisäty teksti: Hyte-kerron on valtakunnallinen hyte-työn seurantamittari. Hyte-kertoimeen pohjautuva valtionosuus määräytyy sen mukaan miten kunta suorittaa hyte-työstä muutin kuntiin nähden.	Lisäty teksti: Hyte-kerron on valtakunnallinen hyte-työn seurantamittari. Hyte-kertoimeen pohjautuva valtionosuus määräytyy sen mukaan miten kunta suorittaa hyte-työstä muutin kuntiin nähden.	Laaja hyvinvointisuunnitelma, s. 23
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lisäty teksti: Käytävällinen Orimattila -suunnitelma pohjautuu Päijät-Hämeen alueellisiin hyte-käinkin ja taustalla on myös kaupungin asukkailla ja asiantuntijoilla vuonna 2025 kerätty tieto kuntalaisten hyvinvointin ja terveyteen vaikuttavista läimistä Orimattilassa.	Lisäty teksti: Käytävällinen Orimattila -suunnitelma pohjautuu Päijät-Hämeen alueellisiin hyte-käinkin ja taustalla on myös kaupungin asukkailla ja asiantuntijoilla vuonna 2025 kerätty tieto kuntalaisten hyvinvointin ja terveyteen vaikuttavista läimistä Orimattilassa.	Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma s. 3
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lisäty kukaan palloet ja teksti: "Kunnan palvelut" ja "hyvinvointialueen palvelut"	Lisäty kukaan palloet ja teksti: "Kunnan palvelut" ja "hyvinvointialueen palvelut"	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 5
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Otsikko: Hyte-kerron indikaattori	Korjattu otsikko: Hyte-kerron	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 24
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Kunnan ja hyvinvointialueen tuottamat lapsiperheistä koskevat palvelut ja toiminnot	Korjattu teksti: Kunnan ja hyvinvointialueen tuottamat toiminnot ja palvelut lapsiperheille	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 5
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ikäsuunnitelma (Mielen hyvinvointi): vastuatahot: seurakunta	Korjattu teksti: Yhteistyössä yhdistysten ja seurakunnan kanssa	Ikäsuunnitelma s. 16
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ikäsuunnitelma (mielen hyvinvointi): vastuatahot: seurakunta	Korjattu teksti: Yhteistyössä järjestökuumpunnan (esim. Mielä ry Lahden trisikeskus, Lahden lähimmäispalvelu) ja seurakunnan kanssa	Ikäsuunnitelma s. 16
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ikäsuunnitelma (Arjen turvallisuus): vastuatahot: seurakunta	Korjattu: Yhteistyö seurakunnan kanssa	Ikäsuunnitelma s. 18
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ikäsuunnitelma (Päihitteettömyys ja terveydelliset elintavat): vastuatahot: seurakunta	Korjattu: yhteistyö järjestäjien ja seurakunnan kanssa	Ikäsuunnitelma s. 20
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma (Mielen hyvinvointi): vastuatahot: seurakunta	Korjattu teksti: yhteistyössä järjestökuumpunnan (esim. Mielä ry Lahden trisikeskus) ja seurakunnan kanssa.	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 17
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma (Arjen turvallisuus): Mittarit: päihdekuuntouhujen ryhmät seurakunnassa ja vastuataho seurakunta	Korjattu teksti: poistetaan "päihdekuuntouhujen ryhmät seurakunnassa" ja seurakunta vastuatahona.	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 19
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma (arjen turvallisuus): Lasten ja nuorten päihitteeton vapaa-ajan toiminta seurakunnassa	Korjattu teksti: Lasten ja nuorten päihitteeton vapaa-ajan toiminta seurakunnassa: kerhojen ja leirien määrä	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 19
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma (Arjen turvallisuus): Polisin läisätoimet liikenneonnettomuudet (Reihheissuontat)	Korjattu teksti: indikaattori: Tielikennoenttomuuden ja niiden henkilövahingot osallisuuden ja tietäjin mukaan (Tilastokeskus)	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 19
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma (Päihitteettömyys ja terveydelliset elintavat): Päihitteiden aiheuttamat tapaturmat (Sotkanet), jos saatavilla	Poistetaan teksti"Päihitteiden aiheuttamat tapaturmat (Sotkanet), jos saatavilla", koska indikaattorietoie ei ole saatavilla tilastoasiossiet hoitotietorekistereistä. Lisätään indikaattori: Indikaattori: "rattiijuomukset yhteensä" (Tilastokeskus)	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 22
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma: sivun 4 kuva ja teksti	Korjaus: vaihdetaan sivun 4 kuva ja järjestetään kysymykset sen mukaisesti	Laaja hyvinvointisuunnitelma, s. 4.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, Osallisuus ja yhteisöllisyys, tavoite: Lasten ja nuorten osallistamisen ja yhteisöön kinnittymisen mahdollisuudet lisääntyvät; toimenpide: Seurakunnan kerho ja nuorten toiminta, mittarit: kerhotoimintoihin osallistuvien alle kouluikäisten lasten määrä	Korjaus: "poistetaan kerhoistuvata työtöiminta (seurakunta)" ja lisätään seurakunnan kesätyöpaikat/vuosi Muutetaan vastuatahoihin: "yhdistyisä yhdistysten ja seurakunnan kanssa"	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 12.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaidot vahvistuvat; mittarit: Seurakunnan kerho- ja riippokoulujen toteutus	Korjataan mittarit: kerho- ja riippokoulujen määrä ja niihin osallistuneet Nuosi	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 14.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ehkäisevän työn suunnitelma: kerho- ja riippokoulujen määrä ja niihin osallistuneet	Korjataan mittarit: kerho- ja riippokoulujen määrä ja niihin osallistuneet	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 14.

Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ehkäisevän työn suunnitelma: kerho- ja rippikoulujen määrä ja niihin osallistuneet	Korjataan vastuuahoksi: yhteistyö seurakunnan kanssa	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 14.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ehkäisevän työn suunnitelma:	Korjataan vastuuahoksi: Opiskeluhoito, nuorisopalvelut, Yhteistyö järjestäjien (MELI Hämeen Mielenterveys ry ja MELI Kiriskeskus Lahti) ja seurakunnan kanssa	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 14.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Ehkäisevän työn suunnitelma: mittari: Diakoniatyön määrän kytkeyksen vastaanotto ja ryhmät	Korjataan: diakoniatyön kohtaamisten ja ryhmien määrä /vuosi	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma s. 14.
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma	Lisääään suunnitelman johdantoon tarkentava teksti: Laaja hyvinvointisuunnitelma on lääkärin asiakas, joka ohjaa kunnan työtä asukkaiden hyvinvoinin ja terveyden edistämiseksi. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kirjattu kuntalakiin 410/2015, terveydenhuoltoakiin 1326/2010 ja Sosiaal- ja terveydenhuollon järjestämisistä koskevaan lakiin 612/2021, joissa säädetään myös vuosittaisesta raportoinnista ja valtuustokausittain laadittavasta hyvinvointikertomuksesta.	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 3
Suunnitelman kirjoittajan korjaus	Laaja hyvinvointisuunnitelma: 2. Mahdollistetaan yhdenvertainen, esteetön ja saavutettava osallistuminen sekä yhteisölliset tilat	Poistetaan seurakunta vastuuahona	Laaja hyvinvointisuunnitelma s. 15